

Zlepšenie vzťahov s EÚ a USA po prepustení politických väzňov

Pozitívna reakcia EÚ a USA na prepustenie troch posledných bieloruských politických väzňov Alexandra Kazulina, Andreja Kima a Siarheja Parsiukeviča 16. a 20. augusta na seba nenechala dlho čakať.

USA na vývoj zareagovali vyslaním námestníka poradcu ministra vnútra Davida Merkela do Minsku. Počas stretnutí s bieloruskými predstaviteľmi diskutovali o otázkach navrátenia personálu na americkú ambasádu v Minsku, prípadného zrušenia ekonomických sankcií a zrušenia zákazu cestovať pre bieloruských politických predstaviteľov. USA 5. septembra vyhlásili prerušenie sankcií na dvoch dodávateľov Belnaftchemu. Uvoľnenie sankcií má trvať dva mesiace, počas ktorých môžu americké spoločnosti obchodovať s bieloruským koncernom.

Na prepustenie politických väzňov zareagovala aj EÚ. Po prvýkrát za štyri roky v reakcii na posledné udalosti sa EÚ rozhodla urobiť výnimku z ňou zavedeného zákazu cestovania do EÚ pre bieloruských predstaviteľov a pozvala bieloruského ministra zahraničných vecí Siarheja Martynova na stretnutie s ministrami zahraničných vecí členských krajín EÚ.

Iniciatívu podporila Komisárka EÚ pre vonkajšie vzťahy Benita Ferrero Waldner, ktorá sa vyjadrila aj za stretnutie Martynova s „EÚ Trojkou“: komisárkou Waldner, francúzskym ministrom zahraničných vecí Bernardom Kouchnerom a Vysokým predstaviteľom EÚ Javierom Solanom. Takéto stretnutie by vytvorilo precedens v praxi EÚ, ktorej predstavitelia sa posledné štyri roky nestretávajú so 41 vysoko postavenými bieloruskými predstaviteľmi, ktorých mená sú na zozname osôb so zákazom vstupu do EÚ. Na zozname je aj bieloruský prezident Alexander Lukašenka. Európski ministri sa však zároveň jasne vyjadrili, že nedôjde k žiadnemu zásadnému prehodnoteniu sankcií, pokiaľ OBSE pozitívne nevyhodnotí priebeh bieloruských parlamentných volieb, ktoré sú naplánované na 28. septembra.

Okrem zmanipulovaných volieb môže byť uvoľnenie medzi EÚ, USA a Bieloruskom skomplikované aj postojom Bieloruska k Južnému Osetsku a Abcházsku. Moskva svoje očakávania voči Minsku jasne sformulovala slovami svojho veľvyslanca v Bielorusku Alexandra Surikova: „Spoliehame sa na bieloruskú stranu, že suverenitu uzná.“ EÚ a USA však pred takýmto krokom varujú: „Nemyslím, že by sme to vnímali pozitívne,“ povedal hovorca amerického ministerstva vnútra Robert Wood. Podľa bieloruského prezidenta Alexandra Lukašenka bude musieť krajina k tejto otázke zaujať stanovisko, avšak, ako dodal, téme sa bude venovať až nový parlament, ktorý vzíde z volieb.

Zdroje: Reuters, RTTNews, EUobserver, RIA Novosti

Bieloruská privatizácia sa posúva vpred

Začiatok septembra priniesol pokrok v privatizačnej politike bieloruskej vlády. Vláda najprv oznámila rozhodnutie prizvať na účasť na privatizácii štátom vlastnených spoločností prepravujúcich ropu ruskú spoločnosť Transneft. Podľa vládneho zdroja by sa Transneft mohol zúčastniť na privatizácii bieloruských spoločností Družba Novopolatsk a Homeltransnafta Družba. Toto rozhodnutie je považované za snahu vlády udržať Bielorusko aktívne v oblasti prepravy ropy. Bieloruská pozícia je totiž ohrozená ruským plánom vybudovať ropovod Baltic Pipeline System-2 (BPS-2), ktorý by obchádzal územie Bieloruska.

Bieloruská národná banka 4. septembra povolila navrhnutie podielov zahraničných investorov v bieloruských bankách, čo umožní investorom vlastniť až 50 % akcií v bieloruských bankách. Toto rozhodnutie ruší doterajší limit 25 % a otvára možnosti na vznik nových súkromných bánk v Bielorusku. Podľa Národnej banky bolo rozhodnutie „vyvolané zvýšeným záujmom zahraničných investorov o bieloruský bankový sektor“. V súčasnosti štát vlastní 70 % kapitálu v bankovom sektore krajiny. Zahraniční investori vlastnia v 29 bankách približne 22,2 % podiel kapitálu.

Zdroje: Interfax, Reuters